

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 242.566 van 9 oktober 2018
in de zaak A. 219.374/IX-8871**

In zake: Kevin VAN DOOREN
woonplaats kiezend te 2300 Turnhout
Spoorwegstraat 54

tegen:

de STAD TURNHOUT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Stijn Verbist en Lize Vandersteegen
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Graaf van Hoornestraat 51
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 31 mei 2016, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van de gemeenteraad van de stad Turnhout “[g]enomen op 11 april 2016, betrekking hebbende op [de] herstructurering van de Stedelijke Basisschool door sluiting van de vestiging ‘De Paddenstoel’ – goedkeuring”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 236.009 van 6 oktober 2016 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

De verzoekende partij heeft een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij en de verwerende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 8 oktober 2018.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Lize Vandersteegen, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

Auditeur Jurgen Neuts heeft advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De stedelijke basisschool Turnhout, waarvan de verwerende partij het bevoegde gezag is, bestaat uit drie vestigingsplaatsen: ‘Parkwijk’ (kleuter- en lagere school), ‘Stadspark’ (kleuterschool) en ‘Paddenstoel’ (kleuterschool).

Verzoeker is – toentertijd – vader van een kleuter in de vestigingsplaats ‘Paddenstoel’ en hij is – toentertijd – lid van de schoolraad.

3.2. Op 4 februari 2016 beslist het college van burgemeester en schepenen van de stad Turnhout dat het “de intentie [heeft] tot het [herstructuren] van de Stedelijke Basisschool door opheffing van de vestiging ‘De Paddenstoel’ [...] per 1 september 2016” en dat “deze ontwerpbeslissing ter overleg [wordt voorgelegd] aan de voorzitter van de schoolraad van de Stedelijke Basisschool Turnhout”, wat vervolgens gebeurt op 15 februari 2016.

De schoolraad komt samen – onder meer daarover – op 8 maart 2016.

3.3. Op 21 maart 2016 wordt tussen de representatieve vakorganisaties en het stadsbestuur een protocol van niet-akkoord opgesteld omtrent de voorgenomen beslissing om de betrokken vestigingsplaats te sluiten.

3.4. Op 11 april 2016 beslist de gemeenteraad van de stad Turnhout “tot het herstructureren van de Stedelijke Basisschool door opheffing van de vestiging ‘De Paddenstoel’ [...] per 1 september 2016”. Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

A. Vooraf

4. Zoals reeds voorlopig aangenomen in arrest nr. 236.009 van 6 oktober 2016 omtrent de vordering tot schorsing, heeft verzoeker ook het thans ter beoordeling voorliggende beroep tot nietigverklaring ingesteld in twee hoedanigheden: als vader van een kleuter die is ingeschreven in de vestigingsplaats die met de bestreden beslissing wordt gesloten én als lid van de betrokken schoolraad.

B. Ontvankelijkheid van het beroep ingesteld “als vader”

Exceptie

5. In haar memorie van antwoord werpt de verwerende partij op dat het beroep niet ontvankelijk is, omdat verzoeker niet aantoont dat hij alléén het ouderlijk gezag over zijn minderjarige kind uitoefent, terwijl hij zijn beroep wel alleen instelt. De verwerende partij verwijst in dat verband naar de bepalingen van artikel 376 van het Burgerlijk Wetboek.

6. In zijn memorie van wederantwoord of in zijn laatste memorie betwist verzoeker de gegrondheid van deze exceptie niet. Hij betoogt alleen dat “de vordering tot nietigverklaring eveneens werd ingediend in hoedanigheid van lid van de school- en ouderraad” en dat de verwerende partij “geenszins vermag de onontvankelijkheid in te roepen voor zover het verzoekschrift werd ingediend in voornoemde hoedanigheid”.

Beoordeling

7. In arrest nr. 236.009 van 6 oktober 2016 heeft de Raad van State dezelfde exceptie van de verwerende partij – voorlopig – als volgt beoordeeld:

“9. Verzoeker bestrijdt de beslissing tot sluiting van de betrokken vestingsplaats zowel met een vordering tot schorsing als met een annulatieberoep. Het instellen van een annulatieberoep is een daad van beschikking. Dat heeft gevolgen in verband met het optreden van een minderjarige voor de Raad van State.

Een niet-ontvoogde minderjarige is in principe onbekwaam om zelf in persoon een beroep bij de Raad van State in te leiden en de procedure te voeren. De minderjarige moet alsdan vertegenwoordigd worden door hen die het gezag over zijn persoon uitoefenen.

In dat verband volgt uit de bepalingen van artikel 373 en 376 van het Burgerlijk Wetboek, zo lijkt, dat ouders die als wettelijke vertegenwoordigers van hun minderjarig kind een annulatieberoep bij de Raad van State instellen, gezamenlijk moeten optreden.

10. Aangenomen wordt dat ouders in onderwijsgeschillen – zoals de voorliggende zaak er een is – ook in eigen naam kunnen optreden. De ratio legis voor dit eigen persoonlijk belang is te vinden in het gegeven dat de

ouders als titularis van het ouderlijk gezag over hun kind tevens de bevoegdheid én de plicht hebben om keuzen te maken voor het onderwijs en de opvoeding van hun pupil. De bevoegdheid om ook in eigen naam op te treden in rechte wanneer een administratieve beslissing nopens dit onderwijs hen onwettig lijkt, is derhalve een corollarium van de rechten en plichten van dit ouderlijk gezag.

Maar ook in dat geval moet worden geoordeeld, zo lijkt – en dit in lijn met 's Raads arresten nrs. 196.260 en 196.261 van 22 september 2009, nr. 205.421 van 18 juni 2010, nr. 217.016 van 23 december 2011, nr. 221.436 van 21 november 2012 en nr. 228.841 van 21 oktober 2014 – dat het daarop steunende vorderingsrecht door de houders van het ouderlijk gezag gezamenlijk uitgeoefend moet worden.

Verzoekers betoog ter terechtzitting, waar hij alludeert op het – in deze zaak werkelijk of hypothetisch – bestaan van divergente levensbeschouwelijke of pedagogische visies op het aan de minderjarige te verstrekken onderwijs, zet precies het belang in de verf van de keuze van de wetgever dat ouders samen moeten optreden of, bij onmin, dat zij zich in het belang van het kind tot de familierechtbank moeten wenden.

11. De raadsvrouw van verzoeker verklaart dat het ouderlijk gezag gezamenlijk, door de vader én door de moeder, wordt uitgeoefend.

Dat betekent, zo lijkt, dat het annulatieberoep niet op ontvankelijke wijze door verzoeker alleen kon worden ingesteld, ongeacht of hij nu optreedt als wettelijke vertegenwoordiger van zijn kleuter dan wel of hij in zijn hoedanigheid van ouder in eigen naam optreedt.

Voor zover verzoekers raadsvrouw erop alludeert dat de instemming van de moeder moet worden vermoed, kan daaraan nog worden toegevoegd dat de Raad van State op het eerste gezicht niet kan worden beschouwd als een 'derde' als bedoeld in de artikelen 373 en 376 van het Burgerlijk Wetboek. Het vermoeden van instemming, ingesteld bij dezelfde bepalingen, gaat derhalve niet op wanneer één ouder een annulatieberoep – en bij uitbreiding de daaraan accessoire vordering tot schorsing – instelt, daar waar het ouderlijk gezag door beide ouders samen wordt uitgeoefend.

12. De onontvankelijkheid van het reeds ingestelde annulatieberoep leidt op het eerste gezicht tot de onontvankelijkheid van de samen ermee ingestelde vordering tot schorsing, die er een accessorium van is, voor zover ze is ingesteld door verzoeker in zijn hoedanigheid van ouder van zijn minderjarige kind.

In die mate vertoont de exceptie de vereiste graad van ernst, opdat ze desnoods ambtshalve door de Raad moet worden opgeworpen.”

8. De Raad ziet geen reden om die voorlopige beoordeling thans ten gronde bij te sturen.

De exceptie is gegrond. Het beroep is derhalve onontvankelijk voor zover het is ingesteld door verzoeker in zijn hoedanigheid van ouder van zijn minderjarige kind.

C. Ontvankelijkheid van het beroep ingesteld “als lid van de schoolraad”

Exceptie

9. In het auditoraatsverslag wordt vastgesteld “dat verzoeker de hoedanigheid heeft verloren om op te komen voor het belang dat de leden van de schoolraad erbij hebben dat het (school)bestuur de bevoegdheid van die schoolraad en bijgevolg de prerogatieven van hem en van zijn leden zou eerbiedigen”. Naar het oordeel van de auditeur-verslaggever moet derhalve – desnoods ambts-halve – worden besloten dat het beroep onontvankelijk is voor zover het is ingesteld door verzoeker in zijn – toenmalige – hoedanigheid van lid van de schoolraad.

10. Verzoeker wijst in zijn laatste memorie erop dat hij ten tijde van het instellen van zijn beroep wel degelijk lid was van de schoolraad en dat het feit dat hij “op het ogenblik van de effectieve behandeling van de zaak door de Raad van State niet meer de hoedanigheid van lid van de schoolraad bezit” irrelevant is.

Hij wil bevestigd zien dat de bestreden beslissing niet regelmatig tot stand is gekomen en wijst op “de kans om een symbolische morele schadevergoeding te eisen”.

Hij merkt ook op dat de stelling van het auditoraat elke vordering tot mislukken doemt vooraleer de Raad van State zich dient uit te spreken – het gaat om de sluiting van een kleuterschool.

Beoordeling

11. De vraag rijst of ingevolge het invoegen, in artikel 11*bis* van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, van de mogelijkheid voor de Raad van State om zelf een schadevergoeding tot herstel toe te kennen, eensdeels, of ingevolge het arrest Vermeulen tegen België van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van 17 juli 2018, anderdeels, een nieuwe juridische toestand is geschapen die desgevallend zou kunnen inhouden dat de rechtspraak met betrekking tot het actueel belang moet worden geëvalueerd.

Met het oog op de eenheid van de rechtspraak, is er reden om de zaak voor te leggen aan de Eerste Voorzitter van de Raad van State die de afdeling Bestuursrechtspraak tot zijn verantwoordelijkheid heeft, voor een eventueel bevel, overeenkomstig artikel 92, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, tot verwijzing naar de algemene vergadering van de afdeling Bestuursrechtspraak.

BESLISSING

1. De Raad van State heropent het debat.

2. De zaak wordt voorgelegd aan de Eerste Voorzitter van de Raad van State.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 9 oktober 2018, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Bruno Seutin,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

Geert Van Haegendoren